

TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number 19-1/25-02968
Otsuse kuupäev 14.07.2025
Komisjoni koosseis Kai Amos

Tarbija
Kaupleja Eesti Keskkonnateenused AS (10277820)

Tarbija nõue Otsese ja kaudse kahju hüvitamine, inkassomenetluse lõpetamine, maksehäireregistri tarbija andmete kustutamine

Resolutsioon:

1. Jätta tarbija avaldus rahuldamata.

Kui vaidlevad pooled otsusega ei nõustu, on neil õigus pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse. Kaupleja peab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametit kirjalikult teavitama otsuse täitmisest 30 päeva jooksul arvates otsuse ameti veebilehel avaldamise päevale järgnevast päevast või samas asjas maakohtusse pöördumisest, lisades ära kirja maakohtule esitatud hagiavaldusest.

Asjaolud:

Kaupleja osutas tarbija elukohajärgse kohaliku omavalitsusega sõlmitud kontsessioonilepingu alusel tarbijale alates 2022.a detsembrist jäätmeveoteenust. Kaupleja pöördus enne teenuse osutamise alustamisel tarbija poole tehes ettepaneku sõlmida jäätmeveoleping ning edastas veosageduse graafiku. Tarbija ei sõlminud lepingut ega teatanud kauplejale veograafiku sobivusest. Tarbija etteheite kohaselt osutas kaupleja tarbijale teenust iga 14 päeva järel, kuigi kohaliku omavalitsuse jäätmeveoeskirja kohaselt pidi teenust osutama iga 28 päeva järel. Tarbija ei nõustunud kaupleja arvetele kantud andmete ja arvete suurusega, ta jättis teenuse eest tasumata. Tarbijal tekkis kaupleja ees võlg, kaupleja andis võlanõude üle inkassofirmale, tarbija andmed kanti maksehäireregistrisse. Pooled lahendasid vaidluse komisjonieelselt, kaupleja krediteeris arved teise veokorra eest kuus. Tarbija kandis kaupleja tegevuse tõttu kahju, tarbija nõudis komisjonile esitatud avalduses otsese ja kaudse kahju hüvitamist, inkassomenetluse lõpetamist ja maksehäireregistris tarbija andmete kustutamist.

Tarbija täpsustas menetluse käigus oma nõudeid, tarbija soovib otsese kahju hüvitamist 804,24 eurot, inkassomenetluse lõpetamist ja maksehäireregistris tarbija andmete kustutamist.

Kaupleja seisukoht:

Kaupleja vaidles tarbija nõuetele vastu, need nõuded on alusetud. Kaupleja saatis tarbijale enne

teenuse osutamist sellekohase teabe ja tegi ettepaneku sõlmida leping, tarbija lepingut ei sõlminud. Varasem jäätmeveoteenuse osutaja oli tarbijale teenust osutanud sagedusega iga 14 päeva tagant, kaupleja koostas tarbijale nende andmete alusel sama sagedusega veograafiku ning saatis selle tarbijale, tarbija sellele ei vastanud. Kaupleja eeldas, et tarbija oli selle sagedusega vaikimisi nõus ning alustas teenuse osutamist. Tarbija jättis esitatud arved maksmata, kaupleja pöördus inkassofirma poole. Alles 10.04.2023 inkassofirma tegevuse järgselt tarbija teatas, et ta ei vaja jäätmevedu iga 14 päeva järel, vaid ainult iga 28 päeva järel. Pooled lahendasid selle küsimuse ära, läbirääkimiste tulemusena kaupleja krediteeris osaliselt tarbijale esitatud arveid ja tarbija tasus võla. Kogu probleemi oleks olnud lihtne vältida kui tarbija oleks veosagedusest kauplejat informeerinud ja oleks esitatud arveid koheselt vaidlustanud. Tarbijal on ka edasipidise teenuse osutamise perioodi vältel tekkinud võlgnevusi.

Komisjoni põhjendus:

Komisjon, tutvunud asja materjaliga leidis, et tarbija nõue ei kuulu rahuldamisele.

Pooled ei vaidle, et kaupleja osutas tarbijale jäätmeseaduse (JäätS) alusel korraldatud jäätmeveoteenust ning et tarbija loetakse seaduse alusel elukohajärgses jäätmeveo piirkonnas korraldatud jäätmeveoga liitunuks (JäätS § 69 lg 1). Seaduse kohaselt on tarbija jäätmevaldaja (JäätS § 9), kes on kohustatud käitlema tema valduses olevaid jäätmeid vastavalt kehtestatud nõuetele või andma need käitlemiseks üle selleks õigust omavale isikule (JäätS § 28 lg 1).

Kuigi pooled ei sõlminud jäätmeveolepingut, on pooled seaduse alusel kohustatud neil lasuvaid kohustusi täitma. Riigikohus selgitas tsiviilasja nr 3-2-1-80-13 otsuse p 54, et JäätS § 69 lg 1 loob jäätmevaldaja ja vedaja vahel seadusest tuleneva lepingusarnase võlasuhte võlaõigusseaduse (VÕS) § 3 p 6 mõttes, mille põhisisu on jäätmevedaja kohustus jäätmed kokku koguda ja ära vedada ning jäätmevaldaja kohustus selle eest maksta. VÕS § 1 lg 1 kohaselt kohaldatakse seaduse üldosas sätestatud samuti võlasuhetele, mis ei ole tekkinud lepingust. Seega pidid pooled seaduse alusel osutatava jäätmeveo teenuse osas lähtuma lisaks jäätmeseadusele ka VÕS üldosa sätetest.

Tarbijavaidluste komisjon lahendab tarbija ja kaupleja vahel sõlmitud lepingust tulenevaid tsiviilvaidlusi ning lähtub vaidluste läbivaatamisel kohtutes tsiviilasjade läbivaatamist reguleerivast tsiviilkohtumenetluse seadustikust (TsMS). Tsiviilvaidlustele on omane, et kumbki pool on kohustatud tõendama neid asjaolusid, millele tuginevad tema nõuded ja väited (TsMS § 230 lg 1). Tarbija tõendamise kohustus tuleneb ka tarbijakaitseseadusest (TKS). TKS § 46 lg 3 p 3 kohaselt märgib tarbija tarbijavaidluste komisjonile esitatud avalduses vaidluse sisu ja tarbija selgelt väljendatud nõude ning seda põhjendavad asjaolud, TKS § 46 lg 5 kohaselt lisab tarbija asjaolude tõendamiseks tõendid.

Tarbija esitas kaupleja vastu kahju hüvitamise ja kaupleja kohustamise nõude, tarbija ei ole täitnud temal lasuvat nõuete tõendamiskoormust.

Tarbija väitel rikkus kaupleja oma kohustust, tarbijale tekkis kahju, seetõttu esitas tarbija kaupleja vastu kahju hüvitamise nõude. Kahju hüvitamise nõue on VÕS § 101 lg 1 p 3 kohaselt õiguskaitsevahend kaupleja rikkumise korral. Kahju hüvitamise nõuete osas on Riigikohus korduvalt selgitanud, et nõude esitajal (antud juhul tarbijal) lasub kohustus oma nõuet tõendada. Riigikohus selgitas tsiviilasja nr 2-20-9824 otsuse p 15, et kahju hüvitamist saab nõuda siis, kui on

täidetud kõik järgmised eeldused: võlgnik on lepingut rikkunud (VÕS § 115 lg 1); võlgnik vastutab lepingu rikkumise eest (VÕS § 115 lg 1); võlausaldajale on tekkinud või tekib kahju (VÕS § 127 lg 1, § 128); kahju on hõlmatud rikutud lepingulise kohustuse kaitse-eesmärgiga (VÕS § 127 lg 2); kahju oli rikkumise võimaliku tagajärjena võlgnikule lepingu sõlmimise ajal ettenähtav, v.a kui kahju tekitati tahtlikult või raske hooletuse tõttu (VÕS § 127 lg 3); rikkumise ja kahju vahel on põhjuslik seos (VÕS § 127 lg 4). Kui nõude esitaja ei tõenda kasvõi ühte eeldust, jääb tema nõue rahuldamata.

Kahju hüvitamise nõude esmane eeldus on kaupleja poolt kohustuse rikkumine ja kaupleja vastutus rikkumise eest. Tarbija selgitustel seisnes rikkumine selles, et kaupleja korraldas tarbijale jäätmevedu iga 14 päeva järel, kuigi tarbija seda ei soovinud. Lisaks oli kaupleja kajastanud arvetel lepingu numbri, millist sõlmitud ei olnud. Sellel põhjusel oli tarbijal õigus jätta kaupleja arved maksmata.

Komisjoni hinnangul põhjustas tarbija ise kaupleja poolt teenuse osutamise iga 14 päeva järel. Kaupleja edastas tarbijale kahel korral veograafiku, millele ta oli kandud kohalikult omavalitsusest saadud varasemalt toimunud jäätmeveo sageduse andmed. Tarbijal lasus kohustus veograafikuga tutvuda ning kauplejale teatada, kas iga 14 päeva järel toimuv vedu vastab tarbija soovile. Tarbija ei teatanud kauplejale midagi ja rikkus sellega kauplejaga koostöö tegemise kohustust. VÕS § 23 lg 2 kohaselt peab lepingupool tegema teise lepingupoolega koostööd, mis on teisele poolele vajalik oma kohustuste täitmiseks. Vaidlust ei ole, et kui tarbija oleks koheselt kauplejale teatanud soovist saada jäätmevedu üksnes iga 28 päeva järel, poleks tal kauplejaga sageduse üle vaidlust tekkinud. Samuti lasus tarbijal kohustus koheselt kauplejale teatada, et arvel oli kajastatud ebaõige viide lepingu numbrile. Tarbijal puudus õiguslik alus jätta kaupleja arve maksmata selle põhjendatud osas ehk ühe veokorra osas. Komisjon ei tuvastanud kaupleja rikkumist ega tema vastutust rikkumise eest.

Tarbija otsese varalise kahju nõue ei ole lisaks ka sisuliselt põhjendatud. VÕS § 128 lg 3 kohaselt hõlmab otsene varaline kahju ka selle hüvitamisega seotud nõuete esitamise mõistlikke kulusid. Tarbija selgitustel tingisid kaupleja valearved otsese kahju tekkimise, tarbija pidi laskma koostada kauplejale mitu kirja eesmärgiga lahendada probleem. Kui kaupleja oleks korrektselt käitunud, ei oleks kirju olnud vaja koostada. Tarbija tõendas otsese varalise kahju tekkimist ja selle suurust osaühingu 21.01.2025 arvega nr 30125, mille kohaselt osutas osaühing tarbijale perioodil 11.05.2023 kuni 20.01.2025 nõustamise ja kauplejale vastuskirjade koostamise teenust kokku summas 804,24 eurot. Komisjon analüüsis arvet kui tõendit ning tuvastas, et see ei vasta nõuetele ega ole usaldusväärne: arvel puudub osutatud teenuse kogus ja ühiku hind (raamatupidamise seadus § 7 lg 2 p 3): arve sisaldas 2023. ja 2024 aastatel osutatud teenust, nende teenuste osas pidi osaühing käibemaksuseaduse § 37 lg 1 kohaselt arve esitama teenuse osutamisest seitsme päeva jooksul, kuid mitte 2025.a jaanuarikuus. Tarbija ei ole esitanud ühtegi põhjendust, miks osaühing esitas temale 2023.a ja 2024.a teenuse kohta arve alles 2025.a.

Tarbijal on lepingutaoline võlasuhe kauplejaga, tarbijal lasub kohustus ise oma võlasuhte või selle probleemidega tegeleda. Kui tarbijal puudusid võlasuhte analüüsimiseks ja kauplejaga kirjalikuks suhtlemiseks vajalikud teadmised, siis on tarbijal võimalus pöörduda nõutava kvalifikatsiooniga isiku poole, tellida temalt õigusabi teenust ja esitada võlgnikule VÕS § 128 lg 3 kohaselt nende kantud kulude hüvitamise nõue.

Tarbijale arve esitanud osaühing tegutseb elektri- ja sidevõrkude ehituse alal, tarbija on selle

osaühingu ainuosanik ning juhatuse liige. Asjaolude kohaselt esitas tarbija osaühingu juhatuse liikmena tema enda poolt iseendale osutatud nõustamisteenuse eest arve, kuid tarbija ei ole tõendanud juhatuse liikmena nõustamisteenuse osutamise vajadust. Tarbijal ei saanud juhatuse liikmena olla teadmisi ja oskusi rohkem kui tarbijal endal. Osaühingu arvel kajastatud kulud ei ole mõistlikud ja need ei kuulu kaupleja poolt hüvitamisele.

Tarbija nõudis inkassomenetluse lõpetamist, kuid tarbija ei ole oma nõuet tõendanud. Kaupleja vastuväite kohaselt on tarbijal olemas võlg, tarbija ei ole seda väidet ümber lükanud.

Tarbija vaidlustas tema andmete maksehäireregistris avaldamise ja palus kohustada kauplejat andmeid kustutama. Tarbija märkis õigesti, et maksehäireregister kuulub kolmandale isikule. Komisjoni pädevus on seadusega piiratud, komisjon võib TKS § 40 lg 3 kohaselt läbi vaadata üksnes kaupleja ja tarbija vahelisest lepingust tulenevaid tsiviilvaidlusi. Tarbijal ei ole maksehäireregistri omanikuga lepingulist suhet, komisjon ei saa otsusega anda kauplejale ja kolmandale isikule kohustusi. Sellel põhjusel jätab komisjon selle tarbija nõude rahuldamata. Tarbija saab oma nõudega pöörduda maakohtu poole.

Tarbija nõue ei ole komisjonile teatavaks tehtud asjaolude ja esitatud tõendite kohaselt põhjendatud ega tõendatud, komisjon jätab tarbija nõude rahuldamata.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Kai Amos

/allkirjastatud digitaalselt/